

De herfsttrek aan de kust bij Bloemendaal.

De Vogelwerkgroep Haarlem heeft ook deze herfst de waarnemingspost aan de boulevard bij Bloemendaal aan Zee weer bezet. Op de weekeinden was de post vast bezet, terwijl op in-de-weekse dagen incidenteel werd waargenomen. De hieruit verkregen gegevens zijn vergeleken met de trekwaarnemingen van de vinkenbaan Jacob van Lennep in de Kennemerduinen, die dagelijks bemand was. We zijn dit jaar al vroeg met trekwaarnemen begonnen, n.l. op zondag 16 september.

Het weer

In de tweede helft van september was het droog en zonnig weer met veelal oostelijke winden, uitgezonderd enkele dagen. Ook in oktober kwam de wind overwegend uit oostelijke richtingen. Dit werd in stand gehouden door een opeenvolgende ligging van de hoge en lage drukgebieden, waardoor de corridor met oostelijke winden ontstond, die juist boven ons land liep.

Harde, stormachtige wind stond er alleen op 18 oktober (W.8 B.) Deze algemene weersgesteldheid heeft ertoe geleid, dat het voor de waarnemers een weinig spectaculair seizoen was er werd weinig trek gezien. De voortrek van Spreeuwen hebben we niet waargenomen, en ook de grote troepen fouragerende Spreeuwen ontbraken in het duin. Op verscheidene dagen is hoge tot zeer hoge trek geconstateerd, bijv. op 29 sept. en op 21 okt., toen de Roeken, Kieviten en Veldleeuwerikr haast onzichtbaar hoog vlogen. Er is die 21ste okt. ongetwijfeld veel trek overgekomen, maar niet op voor ons zichtbare hoogte. Ook hebben we de tweede top in de vinkentrek, die als regel op die tijd plaats vindt, gemist.

Voor ons goede trekdagen waren alleen 7, 8, 9 en 10 oktober. Vooral op zondag 7 oktober kwam er één stroom van vogels langs. De troepen van verschillende soorten vlogen vaak door elkaar heen, zodat het onmogelijk was, de soorten altijd goed uit elkaar te houden. Ook 9 oktober was een topdag.

Er zijn deze herfst vrij veel roofvogels gezien: veel Sperwers, bijna elke dag enkele Buizerden meer dan in de afgelopen jaren, vermoedelijk door verdrifting door de aanhoudende oostenwinden. Ook zagen we verscheidene Ruigpootbuizerden, enkele Blauwe kiekendieven en eenmaal een Smelleken.

Groenlingen en Ringmussen hebben we maar in zeer gering aantal geteld. Wat de mezen betreft was er regelmatig zwakke trek van Koolmezen en Pimpelmezen.

De trek van Bonte kraaien was slecht: pas op 22 oktober zagen we de eerste trekken, tegen normaal ongeveer 9 oktober. We zagen er totaal slechts een klein aantal passeren. Troepen Roeken en Kauwen zagen we doortrekken op 21, 22, 24 en 25 oktober, maar het totaal bleef onder de 400 ex. per dag. Er was regelmatig trek van enkele Vlaamse gaaien. Kieviten trokken regelmatig: dagen met grotere aantallen waren: 21 okt. 370 ex. in 5 tr. en 27 okt. 100 ex. langs de kust en 45 in 2 tr. westwaarts over zee.

De trek van zeevogels was vrij gevariëerd, o.a. Kleine jagers, Dwergmeeuwen, Grote sterns, Visdiefjes, Kokmeeuwen en steltlopers. Ook Jan van genten werden vrij veel vuldig gezien, en wel op 6, 9, 13, 21, 27 en 28 oktober, waarvan de meeste in noordelijke richting vlogen. Op 21 oktober zagen we een Velduil in westelijke richting over zee trekken.

Graspieper

De trek van Graspiepers verliep vrij normaal. Topdagen waren 23 sept. en 7 okt. met resp. 3250 in 387 tr. en 3900 in 217 tr. in resp. 4 en 3½ uur waarnemen. Ook 29 sept., 6 en 9 okt. waren goede trekdagen voor deze soort. De trek ging door tot ongeveer midden oktober, waarna er nog kleinere aantallen door kwamen.

Vink/Keep

De Vinken waren vroeg deze herfst, reeds in de tweede helft van sept. en er trokken ook al meteen Kepen mee. De eerste top in de vinkentrek hebben we meestal omstreeks 8 okt. Die tijd was het nu juist gunstig weer voor gestuwde trek en de sterke trek bleef dan ook niet uit: 7 okt. was een topdag; we hebben toen 8200 Vinken geteld in 3 uur en op 9 okt. ruim 2000. Toen was er ook trek van Vinken die hoog over zee naar het westen vlogen. Het aantal Kepen moet ook beduidend zijn geweest, want we hoorden 9 maal de roep van deze soort. Meestal vliegen de Kepen in gemengde troepen met de Vinken mee, maar er passeren ook troepjes van enkel Kepen. Zoals reeds vermeld hebben we de tweede top in de vinkentrek, die gewoonlijk omstreeks 20 okt. te zien is, gemist, doordat er in die dagen zeer hoge, voor ons onzichtbare trek, was. De laag vliegende troepjes vlogen soms retour in noordelijke richting, namelijk 5 tr. tegen 26 tr. in zuidelijke richting langs de kust.

Spreeuw

De voortrek van Spreeuwen is miniem geweest. De troepjes waren maar klein en in sept. was het hoogste aantal 200 in 40 tr. Op 6 okt. bleef het aantal onder de 1000 in 3½ uur waarnemen. Pas op 7 okt. was de trek beter: 5900 in 127 tr. in 3½ uur. De hele maand okt. bleef de trek ver onder normaal en misten we de grote troepen. Dagen met boven de 1000 Spreeuwen waren verder 9, 24 en 27 okt. met resp. 2650, 4300 en 3500 ex. in de eerste uren. Alleen op 9 okt. was er wat zeetrek naar het westen. De Spreeuwen hadden nogal eens de neiging terug te trekken langs de kust.

Veldleeuwerik

De eerste trek van Veldleeuweriken werd gezien op 29 sept. Meestal hebben we aan de kust slechts kleine aantallen, gewoonlijk later op de ochtend, die dan uit zee komen. Dit verschijnsel zagen we nu ook weer, maar in geringe mate. Trek langs de kust was er op 30 sept. 46 ex. in 8 tr., 7 okt. 100 in 19 tr., 9 okt. 75 in 13 tr. en 20 t/m 22 okt. grotere aantallen, variërend van 180 tot 350 ex.

Boomleeuweriken werden er slechts enkele gezien.

Lijsters

In sept. zagen we regelmatig enkele Zanglijsters doortrekken. Er was in die tijd nachttrek van die soort. Op 21 en 22 okt. was er dagtrek van Koperwieken en Kramsvogels, maar het totaal van 3 uur tellen bleef onder de 1000. Vanaf begin okt. is er op vele avonden nachttrek van Koperwieken geweest.

Tot en met 3 nov. was het nog vrij rustig herfstweer met meest zuidelijke wind. In die dagen was er toch maar zwakke trek, hoofdzakelijk wat troepjes Spreeuwen, die tot ongeveer 9 uur langs vlogen. Er waren ook wat verplaatsingen van Kramsvogels.

Op 3 nov. echter, bij een ZZO-wind, kwam een goede trek van Spreeuwen op gang. We telden die morgen 18500 Spreeuwen in 3¼ uur, waarvan er ongeveer 3500 westwaarts over zee trokken, richting Engeland, ongestuwde trek dus. Dit was eigenlijk de enige dag in het seizoen dat wij sterke spreeuwentrek waarnamen. Het totale aantal Spreeuwen bleef deze herfst ver beneden normaal. Het is ons opgevallen, dat overal op de weilanden en in het duin weinig Spreeuwen waren en dat

de aanwezige troepen maar klein waren. De trek op de topdag 3 nov. gaf eigenlijk ook dit beeld te zien: er waren slechts enkele troepen van duizend of meer Spreeuwen.

Op 3 nov. trokken er ook regelmatig Veldleeuweriken langs, ongeveer 200 in 30 troepjes en er passeerden nog een 500 Vinken, waarbij 11 maal Kepen gehoord werden. Zelfs telden we nog een 120 Graspiepers, voor deze soort nog een late doortrek. De trek was op deze 3e nov. nogal gevarieerd: zo zagen we ook nog enkele Koperwieken trekken, een 400 Kramsvogels, enkele Koolmezen, Ringmussen en zelfs nog 4 maal een Witte kwikstaart.

Over zee trokken Zwarte zee-eenden, Middelste zaagbekken, Brilduikers en we zagen een Jan van gent en een Fuut.

Na deze dag verslechterde het weer met harde wind en buien met onweer, en toen was er nauwelijks trek. Op 8, 10 en 11 nov. trokken er weer wat troepen verlate Spreeuwen door, resp. 5200, 6600 en 10000 in de eerste uren van waarnemen. Op 11 nov. zagen we ook nog een troep Veldleeuweriken, Kramsvogels en 13 troepjes Vinken. In die laatste waarnemingsdagen kwamen ook pas de eerste Fraters door.

Dit seizoen zagen we elke dag wel één of meer Sperwers langs komen en ook wat meer Buijzarden dan in vorige jaren. Het aantal Bonte kraaien bleef miniem, we zagen geen enkele troep van deze soort trekken. Al met al is het dit jaar een weinig spectaculair trekseizoen geweest, mede doordat we zoveel Vinken gemist hebben in midden okt., toen er met prachtig weer en oostelijke wind veel hoge trek plaatsgevonden heeft.

Aantallen vogels en troepen van aan de kust bij Bloemendaal getelde langstreckende Spreeuwen, Vinken en Graspiepers in de eerste uren van trekken op de beste trekdagen. Herfst 1979.

Spreeuw

	<u>7 okt.</u>	9 okt.	24 okt.	<u>27 okt.</u>	<u>28 okt.</u>	<u>3 nov.</u>	
1e uur	2920 ⁴⁸ ₅₀	820 ⁴⁰ ₃₈	niet gepost	2850 ⁵⁶ ₂₇	1350 ⁵³ ₅₃	7800 ⁷³ ₆₆	+ zee trek
2e uur	2390 ²⁴ ₂₄	830 ³⁵ ₃₅	4320	580 ²⁷ ₂₇		4970 ⁶⁶ ₆₆	
3e uur	530 ²⁴ ₂₄	980 ³⁵ ₃₅					
	<u>8 nov.</u>	<u>10 nov.</u>	<u>11 nov.</u>				
1e uur	5700 ⁴⁶ ₄₆	4220 ⁶⁶ ₆₆	4650 ⁷⁷ ₆₀				
2e uur			4200 ⁶⁰ ₆₀				

Vink

	<u>7 okt.</u>	9 okt.	<u>28 okt.</u>	1 nov.	<u>3 nov.</u>	<u>11 nov.</u>
1e uur	1120 ⁷³ ₇₃	2050 ¹⁷⁹ ₁₇₉	385 ⁴² ₄₂	233 ¹⁰⁵ ₁₀₅	485 ⁵⁰ ₅₀	113 ¹³ ₁₃
2e uur	4500 ¹¹⁵ ₁₁₅					

Graspieper

	<u>23 sept.</u>	<u>29 sept.</u>	<u>6 okt.</u>	<u>7 okt.</u>	9 okt.
totaal in 4 uur	2 ¹ / ₂ uur	3 ¹ / ₂ uur	3 ¹ / ₂ uur	3 uur	
	3220 ³⁸⁷ ₃₈₇	550 ⁹² ₉₂	570 ¹¹⁹ ₁₁₉	3900 ²¹⁷ ₂₁₇	830 ¹⁶⁰ ₁₆₀

